

خاورمیانه

شادی مصری‌ها از لغو توافق واگذاری ۲ جزیره به عربستان

سیسی از سلمان بیشتر باج می‌خواهد

عبدالباری عطوان: «صدر تصمیم بالاترین هیات قضایی مصر مبنی بر لغو توافق ترسیم مرزی بین مصر و عربستان براساس اعطای

مالکیت ۲ جزیره صنایع و تیران به عربستان، موجب شادی بی‌سابقه مصری‌ها شده است. این فتوای قانونی غیرمنتظره به معنی ابطال کامل اعطای مالکیت این ۲ جزیره به عربستان بوده و زمان صدور این حکم و اهدافی که در پس آن نهفته است و نیز بازتاب آن بر روابط مصر و عربستان بسیار سوال برانگیز است. همه در داخل و خارج مصر می‌دانند که نهاد قضایی این کشور نیز مانند بسیاری از کشورهای جهان سوم صدرصد مستقل نیست و بیشتر احکام آن تحت نظارت قوه مجریه است؛ از همین رو باور نداریم که عبدالفتاح السیسی، رئیس‌جمهور مصر از این تصمیم غافلگیر شده باشد یا اینکه از قبل در جریان آن قرار نداشت. در این باره باید در نظر داشت که تصمیم اعطای مالکیت ۲ جزیره صنایع و تیران به عربستان، مصری‌ها را غافلگیر کرده و موجی از خشم و اعتراض آنان بویژه چهره‌های سرشناس سیاسی مانند حمدین صباحی و عمرو موسی را به دنبال داشت. موج اعتراض‌های شدید و متهم شدن السیسی به فروش خاک مصر به عربستان در مقابل کمک‌های مالی به ارزش ۲۷ میلیارد دلار، وی را غافلگیر کرد به اضافه اینکه از تظاهرات و اعتراض‌های مردمی در میدان التحریر در قاهره و بسیاری از شهرهای دیگر در مخالفت با امتیازدهی به عربستان شوکه شد. مصری‌ها درباره امتیازدهی یا فروش خاک کشور بسیار حساس بوده و اقدام السیسی درباره اعطای مالکیت ۲ جزیره مزبور به عربستان را اشتباهی بزرگ برشمردند که مجازات عامل آن کثرت رفتن از قدرت یا حتی کشته شدن است. در آن زمان در پایگاه‌های اجتماعی مقالات و تحلیل‌های متعددی منتشر شد که در آن السیسی به فروش خاک کشور و این رسوایی و اشتباه بزرگ متهم شد. این در حالی بود که اتهام‌های مشابه به محمد مرسی نیز وارد آمد مبنی بر اینکه بخشی از جزیره سینا را برای اسکان فلسطینی‌ها در اختیار آنان قرار داد و این اتهامات هر چند بی‌اساس بود اما در کنار سایر مسائل برای توجیه انقلاب علیه حکومت اخوان المسلمین و تحریک مردم برای سرنگونی آنان استفاده شد و عملاً نیز چنین شد. جالب آنکه السیسی در قانون اساسی جدید بندی را آورده است که براساس آن هرگونه امتیازدهی بر سر خاک کشور به دیگران تحت هر شرایطی ممنوع است. همچنین انور السادات که پیمان صلح کمپ دیوید را با اسرائیلی‌ها امضا کرد از منطقه طایا کوتاه نباید حال اینکه این منطقه در واقع چیزی جز یک هتل در مساحتی یک کیلومتر مربع نبود اما وی پس از گفت وگوهای مالدل آوُر بر بازگشت حاکمیت مصر بر آن پافشاری کرد تا از هرگونه اتهام به امتیازدهی درباره یک وجب از خاک مصر در امان بماند زیرا از میزان حساسیت این موضوع برای مصری‌ها با خبر بود همانطور که یاسر عرفات نیز دقیقاً به همین دلیل از امتداد چند کیلومتری راند فرودگاه خود در سینا خودداری کرد. به هر حال حکم عالی‌ترین هیات قضایی مصر به بطلان کوتاه آمدن از ۲ جزیره صنایع و تیران حکم اولیه بوده و قابل اعتراض و استیناف است. در همین ارتباط مجددی العجایی، وزیر امور قانونی مصر تأکید کرد که در این حکم اعتراض خواهد شد. اما سوال اصلی این است: در اصل چرا چنین حکمی صادر شد؟ هر چند اطلاعاتی تأیید شده‌ای درباره دلایل صدور این حکم نداریم اما می‌توانیم حدس زنییم که السیسی به دلیل مخالفت شدید با توافقی صنایع و تیران به دنبال تحقق یکی از ۲ موضوع زیر است: اول- شانه خالی کردن از این توافق به دلیل اعتراض‌های گسترده مردمی علیه او و بی‌بردن به خطر اجرای توافق مزبور. دوم- استفاده از این حکم برای فشار بر دولت عربستان به منظور دستیابی به کمک‌های مالی هرچه بیشتر بویژه اینکه مصر در ۱۰ ماه گذشته با کسر بودجه ۳۰ میلیارد دلاری روبه‌رو بوده است. بیشتر است و به این ترتیب روابط ۲ کشور به همان وضع پیش از سفر ملک سلمان به قاهره باز خواهد گشت و چه بسا تنش روابط ۲ طرف و کشمکش‌های قانونی با عربستان را به دنبال داشته باشد که بعید نیست چند سال یا چند دهه در دادگاه بین‌المللی یا سایر نهادهای قانونی به درازا بکشد. سوال دیگر اینکه تکلیف میلیاردها دلاری که دولت مصر در مقابل اعطای مالکیت این ۲ جزیره به عربستان دریافت کرد چه می‌شود؟ پاسخ این سوال را فقط السیسی می‌داند.

*تخلیگر بر جسته جهان عرب

گروه بین‌الملل: تحصن بحرینی‌ها از دوشنبه گذشته و پس از اعلام لغو تابعیت آیت‌الله شیخ عیسی قاسم از سوی وزارت کشور، آغاز شد و همچنان ادامه دارد. براین اساس، سه‌شنبه همزمان با برگزاری تحصن بزرگ مخالفان، تظاهرات و راهپیمایی‌های مسالمت‌آمیزی نیز در مناطقی از جمله منامه برگزار شد. با این حال، آنگونه که منابع نزدیک به شیخ عیسی قاسم اعلام کرده‌اند، نیروهای امنیتی عصر روز سه‌شنبه به دفتر رهبر معنوی انقلاب بحرین در منطقه کرانه در غرب منامه یورش بردند و برخی وسایل دفتر را با خود بردند. طبق اعلام این منابع، نیروهای امنیتی برای ورود به دفتر اقدام به شکستن درهای آن کرده و برخی وسایل و تجهیزات موجود را نیز تخریب کردند. این منابع همچنین گفته‌اند نیروهای آل خلیفه به

بازرسی کل ساختمانی که دفتر در آن موجود بوده پرداختند و واحدهایی را که طلبه‌های علوم دینی و افراد نزدیک به شیخ قاسم نیز در آن سکونت داشتند بازرسی کردند. از سوی دیگر، در ادامه واکنش‌ها به اقدام گستاخانه مقامات آل خلیفه در لغو تابعیت رهبر شیعیان بحرین، دیده‌بان حقوق بشر در این باره بیانیه صادر کرده است. در بیانیه این سازمان درباره لغو تابعیت آیت‌الله شیخ عیسی قاسم آمده است: «مقامات بحرینی باید از تصمیم‌شان برای سلب خودسرانه تابعیت روحانی ارشد عقب‌نشینی کنند همچنین فعالان حقوق بشر را فورا آزاد کنند». استورک، معاون رئیس دیده‌بان حقوق

گروه بین‌الملل: در حالی که وجود برگزیت (همه‌پرسی بریتانیا برای خروج) علیه اتحادیه اروپا موضوع خبری داغ روزهای اخیر است، هنوز اطلاعات زیادی درباره این راز که چه کسی و چرا اتحادیه اروپا را تشکیل داد، در دست نیست. نویسنده اقتصادی «دیلی تلگراف» در سال ۲۰۰۰ نوشت: «سناد طبقه‌بندی‌شده دولت آمریکا نشان می‌دهد جامعه اطلاعاتی این کشور در دهه ۵۰ و ۶۰ کمپینی برای ایجاد یک اروپای متحد تشکیل داده بود». نقش وزارت خارجه آمریکا نیز در این فرآیند قابل توجه است. یادداشتی از بخش اروپایی وزارت خارجه آمریکا مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۶۵ به «ابرت مارچولین» معاون رئیس جامعه اقتصادی اروپا توصیه می‌کند به‌طور پنهانی در پی تشکیل یک اتحادیه پولی باشند. در واقع توصیه وزارت خارجه ایالات‌متحده این بوده که اتحادیه اروپا پیش از آنکه خود اروپایی‌ها بفهمند که چه اتفاقی افتاده، تأسیس شود. ریچارد دلریج، استاد امنیت بین‌الملل در دانشگاه ویرجیا اسناد تاریخی موجود را بررسی کرده و اینگونه نتیجه‌گیری می‌کند که اتحادیه اروپا تا حدود زیادی یک امریکایی پیاده است: «تلاش مقامات آمریکایی برای بازسازی و ایجاد ثبات در اروپا پس از جنگ با این فرضیه انجام گرفت که این قاره نیازمند برقراری فوری اتحاد است؛ شاید تحت‌عنوان ایالات‌متحده اروپا. تشویق برای تشکیل اتحادیه‌ی اروپا که یکی از اجزای اصلی سیاست خارجی ترومن محسوب می‌شد توسط جانشین وی ایزن‌هاوئر با تأکید بیشتری پیگیری شد. به‌علاوه اینکه، در دوره ترومن و ایزنهاوئر سیاستمداران آمریکایی متقاعد شده بودند تشکیل اتحادیه‌ی اروپا نه تنها به نفع آنان است بلکه راه‌حلی برای مشکل آلمان نیز به شمار می‌آید. یکی از قابل‌توجه‌ترین عملیات‌های مخفیانه آمریکا در دوره پس از جنگ در اروپا کمک مالی به «جنبش اروپایی» بود. این جنبش در ابتدا یک سازمان بود که با گذشت زمان به مجموعه‌ای از سازمان‌ها بدل شد که خواستار اتحاد سریع اروپا بوده و برای تأسیس شورای اروپایی تلاش می‌کردند. تزریق محتاطانه بیش از ۳ میلیون دلار بین سال‌های ۱۹۴۹ تا ۱۹۶۰ از منابع دولتی آمریکا مرکز اصلی تلاش‌های ایالات‌متحده در حمایت از طرح سومان، انجمن دفاع اروپا و یک پارلمان اروپایی با حضور قدرت‌های

گروه بین‌الملل: یکی از جلوه‌های عجیب و حتی شاید طنزآمیز همه‌پرسی جدایی بریتانیا از اتحادیه اروپا، حمایت یک متحد مهم حزب حاکم محافظه‌کار از کمپین جدایی (برگزیت) است. بوریس جانسون، شهردار سابق لندن و یکی از رقبای اصلی دیوید کامرون، نخست‌وزیر بریتانیا در حزب محافظه‌کار خواهان خروج از اتحادیه اروپاست و حتی وقتی شهردار بود بر سر این موضوع آشکارا با نخست‌وزیر و دیگر هم‌حزبی‌هایش چالش می‌کرد. شخصیت هوچی‌گر و فکاهی جانسون هم بر نحوه حمایتش از برگزیت تأثیر گذاشته تا جایی که او چند ماه پیش در مقابل چشم لندن‌ها کامرون را که کنارش ایستاده بود به خاطر حمایت از اتحادیه اروپا دست انداخت. او در فاصله ۲ روز مانده به آغاز همه‌پرسی امروز به مناظره با جانشینش در شهرداری لندن

انتقاد دیده‌بان حقوق بشر از غرب در پی سلب تابعیت شیخ عیسی قاسم

دستور شاه سعودی علیه شیعیان بحرین

اجتماعی خود نوشت: «غرب چشم‌اندش را می‌بندد در نتیجه بحرین فعالان حقوق بشر را زندانی می‌کند و تابعیت روحانی شیعه را لغو می‌کند». دیده‌بان حقوق بشر با انتقاد شدید تعطیلی دفاتر وابسته به جمعیت الوفاق و همچنین سلب تابعیت رهبر شیعیان این کشور تأکید کرده که مقامات آل خلیفه «هیچ مدرکی» برای اثبات ادعاهای‌شان درباره الوفاق و شیخ عیسی قاسم ارائه ندادند. اتهامات واهی رژیم آل خلیفه علیه مخالفان بویژه شیخ عیسی قاسم در حالی مطرح می‌شود که اخیراً سندی فاش شده که نشان می‌دهد این رژیم به دستور سعودی‌ها سیاست سرکوب شیعیان بحرینی را تشدید کرده است. براین اساس، پادشاه عربستان در نامه‌ای به پادشاه بحرین خواستار اقدام علیه آیت‌الله شیخ عیسی قاسم شده است. این نامه مدت کوتاهی پس از اقدام آل خلیفه در لغو تابعیت شیخ عیسی قاسم منتشر شده است. در بالای این نامه تاریخ آن ۱۴۲۷/۹/۱۴ (۲۳/۳۱) درج شده که دقیقاً همان روزی است که تصمیم آل خلیفه برای لغو تابعیت آیت‌الله شیخ عیسی قاسم اعلام شد. سلمان بن عبدالعزیز در این نامه به هم‌تای بحرینی خود می‌نویسد: «فطر به گفت‌وگوهای قبلی درباره فعالیت‌های شیعیان و کارهای آنان که باعث تزلزل ثبات و امنیت کشور شما در برهه اخیر شده، ملاحظه می‌کنیم که این تهدیدها باعث نگرانی درباره مناطق شرق عربستان شده است. لذا توصیه می‌شود همه اقدامات لازم را علیه شیخ عیسی احمد قاسم اتخاذ کند».

احساسی اروپا پس از جنگ بوده، همچنین به منظور توانمندسازی اقتصاد اروپا برای رقابت با اقتصاد آمریکا یورو در نیویورک و در دانشگاه کلمبیا متولد شد. مانند هم یورو را اختراع و هم اقتصاد تاجر و ریگان را هدایت کرد. یورو نیز همانند بانوی آهنین و رئیس‌جمهور گاگا اعطاف‌ناپذیر است. هنگامی که شما به یورو می‌پیوندید دیگر ملیت شما نمی‌تواند با رکودی که از سیاست‌های پولی و مالی مورد استفاده قرار گرفته مقابله کند. محدودیت‌های مالی و خصوصی‌سازی تنها راه چاره یورو برای خروج از بحران بود، چرا یورو استناد؟ دکتر مانند به من گفته بود ناراحت است که قوانین منطقه‌بندی در ایتالیا به وی اجازه نمی‌دهد کمندش را در اتاقی که می‌خواهد در ویلاش قرار دهد. آنها قوانینی دارند که به شما می‌گویند کمندان را در چه اتاقی بگذارید. چنین چیزی قابل تصور است؟ من نمی‌توانستم آن انکتون در قبال نابودی حاکمیت یونان چه احساسی دارید؟» پالاتس در گاردین می‌نویسد: «این ایده که «یورو» در راسته شکست است، ایده‌ای ساده‌لوحانه است. یورو دقیقاً در حال اجرای همان هدفی است که برای آن ایجاد شده تقویت یک درصد توانمند برای او یورو عامل تحول اروپا به یک واحد اقتصادی قدرتمند و متحد نبود. و هنگامی که بحران به‌وجود آمد کشورهای آن که از نظر اقتصادی هیچ دفاعی از خود نداشتند به تغییر قوانین دولتی درباره عده‌فروشی، خصوصی‌سازی صنایع دولتی و نظام مالیاتی روی آورده و سطح رفاه کشورهای اروپایی را به‌طور زنجیروار به پایین کشاندند.» فارغ از این شکست، یورو که فرزند ماندل محسوب می‌شود احتمالاً در تحقق رویاهای فراتر از تصور وی نیز موفق بوده است. به عبارت دیگر، یورو یک دکترین شوک‌آور را به اروپا تحمیل کرده؛ فارای که در آن بانک‌های بزرگ یونان و دیگر کشورهای راز دسترسی به دارایی‌های خود منع کرده و منابع و ثروت‌های طبیعی آنها را غارت می‌کنند.

منبع: گلوبال ریسرچ

پازل

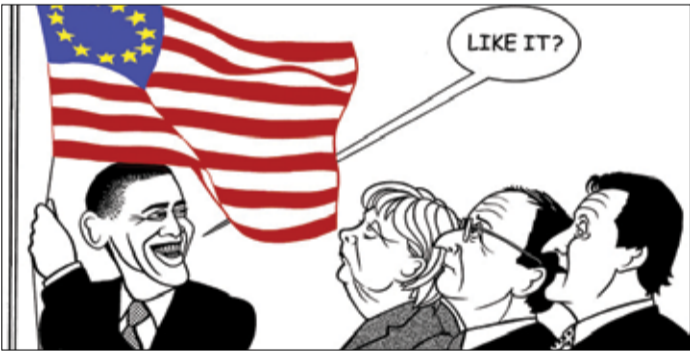
مراکش نیز عربستان را تنها گذاشت

فرآیند فروپاشی ائتلاف عربستان برای تجاوز به یمن، با خروج نیروهای مراکش از این ائتلاف شدت یافت. براین اساس، فرماندهی نظامی مراکش نیروهایی را که برای مشارکت در ائتلاف تجاوز به یمن، اعزام کرده بود، به وطن فراخواند. منابع آگاه به روزنامه الصباح مغرب گفتند که با صدور این دستور، ۱۵۰۰ تن از نیروهای ویژه مراکش که هم در عملیات زمینی و هم در عملیات هوایی تجاوز به یمن شرکت داشتند، کشور بازگشتند. پیش از این، امارات نیز به همراهی خود با عربستان سعودی در تجاوز به یمن پایان داد.

بشرد در امور خاورمیانه گفت: «دولت بحرین و خاندان حاکم در حال بستن در اصلاحات سیاسی و هم‌زمان سرکوب مخالفان هستند. متحدان بحرین در واشنگتن و لندن، باید علناً و صراحتاً این

آخرین تلاش انگلیس برای خروج از سلطه آمریکا بر اروپا

اتحادیه اروپا و یورو اختراعات واشنگتن هستند

مستقل به شمار می‌آید. تشکیل کمیته آمریکا در اتحادیه اروپا نیز به‌عنوان مجرای مناسب برای مدیریت شخصیت‌های ارشد این اتحادیه توسط جامعه اطلاعاتی آمریکا تعیین شد. این نهاد در تابستان ۱۹۴۸ توسط «ان دالسی ولزی» تشکیل شد اما پس از مدتی کمیته‌ای متشکل از نهادهای امنیتی و اطلاعاتی آمریکا از جمله CIA، NSA و NSC بر کار این نهاد نظارت داشتند. بخش سازمان‌های بین‌المللی (شاخه تازه تأسیسی از سیا) یکی دیگر از عملیات‌های پنهان آمریکا در اروپا به شمار می‌آید. این بخش توسط کمیته ملی برای اروپایی آزاد که بعدها به کمیته اروپای آزاد تغییر نام داد، هدایت می‌شود. رادیو اروپای آزاد و رادیو آزادی (Radio Free Europe and Radio Liberty) نیز تحت این بخش تأسیس شد.

کمیته اروپای آزاد در سال ۱۹۴۸ به درخواست یک دیپلمات بازنشسته به‌نام «جوژف ای‌گریو» که روابط نزدیکی با سیا به منظور برقراری ارتباط میان بلوک شرق و غرب اروپا داشت، تشکیل شد. هدف از تأسیس این کمیته جلب سرمایه از منابع خصوصی بود اما در واقع بخش اعظمی از بودجه مالی خود را از دولت آمریکا و بویژه سیا تأمین می‌کرد. ایالات‌متحده، فرانسه و انگلیس را متقاعد کرد که کشورهای راز بر اساس ضمیمه ۱ شورای اروپا در گروه‌های خارج از آن قرار دهند. یک سال بعد کاخ سفید وزارت خارجه را مسئول

مناظره شهردارهای سابق و فعلی لندن

یعنی صادق خان پاکستانی تبار پرداخت. جانسون در این مناظره که در حضور ۶هزار مخاطب و به شکل زنده برگزار می‌شد در مقابل شهردار جدید گفت: «همه سیاست اقتصادی ما توسط کمیسیون

چین یا هند یا یک قدرت بزرگ اقتصادی دیگر در دنیا از جمله ایالات متحده آمریکا منعقد کنند». در مقابل صادق خان که در جبهه موافقان باقی ماندن در اتحادیه حضور دارد در این مناظره با خطاب قرار دادن بوریس جانسون که پیش از وی اداره پایتخت را به‌عهده داشت، گفت: «بوریس! تو بهتر از من باید بدانی من تمام روزهای این هفته با بازرگانان این شهر صحبت کردم و همانطور که می‌دانی بیش از نیم میلیون شغل در لندن مستقیماً به اتحادیه اروپایی متصل هستند. من با مقامات موسسات تجاری در سراسر دنیا صحبت کرده‌ام و حدس بزن می‌کنم اصل می‌شود که ۶۰ درصد از این موسسات مثل سونی و بولومرگ در کجاست، اینچادر لندن، و نیمی از صادرات ما به سمت اروپا سرازیر می‌شود. بوریس! چرا ناگهان نظرت را در این‌باره عوض کرده‌ای؟»

چهار گوشه

سیدحسین نصرالله

جمعه سخنرانی می‌کند

دبیرکل حزب‌الله لبنان جمعه این هفته در مراسمی به مناسبت اربعین شهید حاج مصطفی بدرالدین (ذوالفقار) سخنرانی می‌کند. این مراسم عصر فردا در بیروت برگزار می‌شود. مصطفی بدرالدین، از فرماندهان ارشد حزب‌الله ۲۴ اردیبهشت در ریف دمشق شهید شد. نام شهید مصطفی بدرالدین مشهور به «ذوالفقار» از فرماندهان ارشد حزب‌الله لبنان از همان آغاز با مقاومت و مبارزه با رژیم صهیونیستی پیوند خورده است. وی در سال ۱۹۶۱ میلادی به دنیا آمد.

تأسیس دفتر اسرائیل در مقر ناتو

رئیس رژیم صهیونیستی در کنفرانس مطبوعاتی مشترک با دبیرکل ناتو اعلام کرد که این رژیم بزودی دفتر خود را در مقر ناتو افتتاح می‌کند. گشایش دفتر اسرائیل در مقر ناتو مساله‌ای بود که طی سال‌های گذشته با مخالفت شدید ترکیه به عنوان یکی از اعضای رسمی ناتو روبه‌رو بود. ترکیه که تا سال ۲۰۱۰ از مهم‌ترین همیمانان اسرائیل در خاورمیانه بود پس از حمله اسرائیل به ناوگان آزادی در دریای مرمره و تنش با تل آویو مخالفت خود را با گشایش دفتر اسرائیل در مقر ناتو اعلام کرد. اما سپس از مذاکرات میسان ۲ طرف طی ماه‌های گذشته برای غدی‌سازی روابط، ترکیه سرانجام به این مساله رضایت داد.

۱۲ کشته در جریان تظاهرات

معلمان در مکزیک

شمار تلفات اعتراضات خشونت‌آمیز یکشنبه گذشته در جنوب مکزیک علیه یک اصلاحیه آموزشی به ۱۲ نفر از جمله یک روزنامه‌نگار افزایش یافت. مرکز هماهنگی ملی کارگران آموزش و پرورش بامسداد روز چهارشنبه با اعلام این خبر که همچنان ۲۲ نفر از تظاهر کنندگان ناپدید هستند، افزود: این رویداد یکی از بدترین حوادث از این نوع در طول دولت ریاست‌جمهوری اتریکه پنیانیتوست.

۷۰ درصد یمنی‌ها گر سته‌اند

سازمان خوار و بار و کشاورزی ملل متحد(فاو) اعلام کرد که از مجموع ۲۲ استان یمن، ۱۹ استان با کمبود شدید امنیتی غذایی مواجه هستند. در ادامه گزارش فاو آمده است که بیش از نیمی از ساکنان یمن از نظر امنیت غذایی در مرحله بحران یا وضعیت فوق‌العاده قرار دارند و حدود ۷۰ درصد ساکنان در برخی استان‌ها با دشواری زیادی در دستیابی به غذا مواجهند. به دنبال تجاوز عربستان به یمن هزاران شهروند این کشور کشته شده و یمن اکنون با بحران انسانی و سیاسی پیچیده‌ای روبه‌رو است به نحوی که چندین دور مذاکرات صلح برای حل بحران هیچ فایده‌ای نداشته است.

تسریع روند پاکسازی فلوجه

با ورود بسیج مردمی

با ورود نیروهای زبده ارتش و بسیج مردمی به شمال شهر فلوجه سرعت پاکسازی شهر افزایش یافته است. نیروهای بسیج مردمی (الحشد الشعبي) و ارتش عراق در تازه‌ترین تحولات میدانی منطقه الجفیفی را در شمال شرق شهر آزاد کردند و در شمال غرب شهر فلوجه نیز نیروهای بسیج مردمی و ارتش عراق تهاستند. بخش وسیعی از منطقه الاندلس را آزاد کنند. در این عملیات یک زندان نیز وابسته به تروریست‌های داعش که زیر نظر دادگاه به‌اصطلاح اسلامی فعالیت می‌کرد، کشف شد. نیروهای عراقی، غروب سه‌شنبه پس از پاکسازی منطقه الجفیفی وارد منطقه الشرطه در شمال شهر فلوجه شدند و بخش‌های زیادی از این منطقه را آزاد کردند. در صورت پاکسازی کامل این منطقه تروریست‌های داعش در منطقه العسکری در شمال شرق شهر فلوجه محاصره می‌شوند. مواضع نیروهای عراقی در ایستگاه راه‌آهن نیز تثبیت شده است. وجود تروریست‌های انتحاری باعث شد پیشروی در مناطق شمالی شهر با احتیاط کامل صورت گیرد؛ با وجود اینکه بیش از ۸۰ درصد شهر فلوجه پاکسازی شده اما مناطق مهمی از جمله العسکری و الجولان در شمال شهر همچنان آلوده به تروریست‌های داعش است. پیشروی نیروهای مشترک عراقی در نبرد ضدداعش در حالی سرعت گرفته است که حیدر العبادی، نخست‌وزیر عراق از احتمال آغاز عملیات آزادسازی موصل در سال ۲۰۱۶ خبر داد. العبادی در عین حال افزود، تلاش‌ها برای بازگرداندن آوارگان در شهر فلوجه همچنان ادامه دارد.